

[Hartel.]

om Kimæren: det var fortil en Løve, i Midten en Ged og bagtil en Slange. Løven her, det er jo klart, er de valutamæssige Formaaler, for at Løven paa vore Tikronesedler stadig kan springe stolt. Den træge Ged i Midten er de beskæftigelsesmæssige Formaaler, som Valutalovgivningingen har, og endelig ser vi til sidst dens slangeagtige Bugtninger imellem Handelsaftalernes forskellige Irregange. Det havde jeg aldrig drømt om, at jeg skulde opleve at se noget, der mindede om dette Dyr, omsat i Praksis, men jeg indrømmer, at Politik er ogsaa noget for sig selv.

Danmarks Økonomi har gennem Slægtled været opbygget paa vor Omsætning med Udlandet, og grundet paa vor Mangel paa Raastoffer og Halvfabrikata til Industrien er der sat en snæver Grænse for vor Selvforsyning. Jeg ser ikke bort fra den Mulighed, der kan være, at vi ved yderligere Dyrkningsintensitet og Omlægning kan naa videre frem inden for Landbrugets Omraade, men der vil altid være store Mængder af Raastoffer og Halvfabrikata, som vi skal tiltuske os udefra. De kan kun skaffes til Veje ved Hjælp af vore Eksportartikler, og hvordan vi end vender og drejer Forholdet, vil Landbruget her være den store valutaskabende Faktor. Tiden tillader ikke en tal-mæssig Dokumentation af dette, men alle vil paa Forhaand indrømme, at Landbrugets Andel i Valutaen mindst kan takseres til de 75 pCt.

Naar nu Eksportartiklernes Pris og Afsætningsmulighederne svigter, saaledes som vi har oplevet det, faar vi automatisk færre Penge at købe for, og der er da kun een viis Vej at gaa, og det er at lade den saaledes indvundne Valuta finde sit naturlige højere Leje eller paa anden Vis holde de Samfundsborgere, der skal fremskaffe denne, skadesløse. Det er en saadan Politik, som vi ikke har set før, og tværtimod har Valutacentralen været benyttet til at føre den modsatte. Man valgte den kunstige Importbegrænsning, og man opretholdt Købekraften uden for Landbruget og støttede en vis indenlandsk Ekspansion.

En saadan Økonomi kan kun gaa til en Tid, og det indsaa Regeringen ogsaa den Dag, da man skred til den første Diskontoforhøjelse, den 22. August 1935. Jeg skal se bort fra det pudsige Indfald, at man gav Landbrugernes Sammenslutning Skylden for, at man maatte skride til den Diskontoforhøjelse. Sidnen, det var vist den 19. November sidste Aar, kom den næste Diskontoforhøjelse, til 4 pCt. Efter Sagnet

skal den endog være kommet bag paa selv den højtærede Handelsminister. Det vil sige saa meget som, at heller ikke Valutacentralen magtede de Opgaver paa det valutariske Omraade, som den havde sat sig, og som Regeringen, naar den fastholdt dette System, maa formodes at se Mulighed for at faa virkeliggjort gennem dette System. Det var ogsaa uløseligt, saa længe en stærk Købeevne, yderligere stimuleret af de billige Priser paa Landbrugsprodukter, lagde et stadigt Tryk paa Importbegæret; Lysten til at indkøbe udefra steg, saa længe denne Politik opretholdtes. Det havde været en gavnligere, mere forklarlig Politik, om man var slaaet ind paa den Vej, vi fremholdt, saaledes at Landbruget havde fåaet mere for Valutaen, i Stedet for at Fordelen nu blev Kapitalejernes.

Takket være de bedre Priser paa vore Eksportartikler og det forudselige Fald i Importvareernes Pris vilde den naturlige Løsning nu være den, at man skred til at afvikle de valutariske Opgaver, som Valutacentralen har. Vi har ment det rigtigt hele Tiden. De, som har været betænkelige, maa dog kunne se, at Tidspunktet nu er gunstigere, ogsaa ud fra deres Synspunkter, end det har været paa noget andet Tidspunkt. Vi har tidligere under denne Sags Behandling her i Tinget stillet Forslag om Overgang til fri Valutahandel. Vi har haft den Glæde, at Retsforbundet har støttet dette Forslag. Det vilde glæde mig yderligere, om der fra Venstres Side i Dag eller ved anden Lejlighed kunde fremkomme Tilslutning til dette, idet vi dog maa anse det for at være paa Linie med den Politik, Venstre ønsker at føre. Efterhaanden som saadanne Krav vinder større Tilslutning, er Dagen heller ikke fjern, da det kan endeligt gennemføres.

Den Del af Valutacentralens Arbejde, som utvivlsomt har interesseret Offentligheden mest, er de beskæftigelsesmæssige Fordele, som den siges at have skabt. Der ligger heri en vis tiltalende Trang til økonomisk Selvhævdelse i vort Land, som jeg ingenlunde skal underkende Værdien af. Men jeg vil paastaa, at Forestillingen om, hvad der er opnaaet i saa Henseende, er meget stærkt overdrevet. Det ærede Medlem Hr. Rager omtalte Arbejdsløshedsprocenterne. Jeg skal nu ikke som det ærede Medlem fra tre forskellige Sider angribe dette Problem, men jeg skal kun sige, at i 1931 var Arbejdsløshedsprocenten 17,9, i 1932 31,7, i 1933 28,8, i 1934 22,1, i 1935 19,7 og i 1936 19,3. Vi er altsaa endnu ikke kommet tilbage til Tallet fra 1931.